

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VI. De excommunicatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

CAPVT VI.

De excommunicatis.

DE EXCOMMUNICATIS, quòd in Ecclesia nò sint, docent Catechismus Romanus in explicat. Symboli; Thomas VValdésis tom. I. lib. 2. cap. 9. doct. fid. antiquæ; Ioannes de Turrecremata lib. I. cap. 3. summæ de Ecclesia; Ioannes Driedo lib. 4. cap. 2. part. 2. de Script. & dogmatibus Ecclesiasticis, & alij nonnulli. Et probatur PRIMO ex illo Matth. 18. *Sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus.* Vbi Dominus de excommunicatis loquitur secundum omnium expositionem. *At Ethnici non sunt de Ecclesia. Item ex illo I. Cor. 5. Cur non magis luctum habuistis, & tollatur de medio Vestri, qui hoc opus fecit? Et infra: Nescitis, quia modicum fermentum totam massam corrumpit? Item: Auferte malum ex vobismetipsis, &c.* Quibus omnibus verbis describit Apostolus, quid sit excommunicari. iubet enim excommunicari eum, qui vxorem patris sui habuerat.

SECUNDO, probatur ex Iure canonico, II. q. 3. can. Canonica instituta, & sanctorum Patrum exempla sequentes, Ecclesiarum Dei Violatores, auctoritate Dei & iudicio sancti Spiritus, à gremio sanctæ matris Ecclesie, & à consortio totius Christianitatis eliminamus.

TERTIO, ex Patribus. EVSEBIUS lib. 5. historię, cap. 24. 3. narrans, quemadmodum Victor Papa excommunicauerat omnes Asianos: *Literas, inquit, mittit, quibus omnes simul absq; discretionem ab Ecclesiastico fœdere segregaret.* Et infra: *Irenæus, inquit, Victorem arguit, quòd non recte fecerit, abscondere à corporis vnitatem tot & tantas Ecclesias Dei.* EPIPHANIVS hæref. 42. quæ est Marcionis, loquens de Marcione, qui antequam esset hæreticus, virginitatis professor erat, & tamen corrupit mulierem, quæ virginitatem quoq; profitebatur, & ideo à patre suo excōmunicatus fuit: *A proprio, inquit, patre ab Ecclesia eicitur. Erat enim pater ipsius propter excellentem pietatem illustris, et in Episcopatus ministerio honeste & iuens perseuerabat.*

HILARIUS in cap. Matth. 18. in illud: *Sit tibi sicut Ethnicus*

nicus

nicus & *Publicanus*, dicit, Deum sic egisse cum populo Israel, ut Christus monet agendum. PRIMO enim corripuit populum inter se & ipsum solum, quando apparuit illis cum maiestate in monte Sinai. SECUNDO, adhibuit secum duos testes, id est, Legem & Prophetas. TERTIO, dixit Ecclesiam, id est, misit Christum summum Præsulem Ecclesiam, qui Iudæos obiurgaret. ULTIMO, cum illi Ecclesiam Præsulem non audirent, neglexit eos, ac deseruit, ut Ethnicos & Publicanos. Quibus verbis ostendit, fieri sicut Ethnicum & Publicanum, quod fit per excommunicationem, esse, eiici de populo Dei, & non amplius à Deo gubernari peculiari illa providentia, qua gubernatur Ecclesia.

CHRYSOSTOMVS & Theophylactus in hunc locum exponunt, eiici de Ecclesia, quod hinc dicitur, fieri ut Ethnicum & Publicanum. HIERONYMVS in caput tertium Titum, dicit, alios peccatores per Episcoporum excommunicationem propelli extra Ecclesiam, quo per se ipsos sponte eunt hæretici & schismatici. AVGVSTINVS lib. de veritate Ecclesiam, capite ultimo, dicit, excommunicari esse vilitate præcidi à corpore Ecclesiam. Item lib. de correptione & gratia, cap. 15. dicit, per excommunicationem separari à corpore Ecclesiam, quod est morbidam, ne per plures serpentem dira contagia. Citatur etiam ex Augustino hæc sententia, II. quæ sit. *Omnis: Omnis Christianus, qui à Sacerdotibus excommunicatur, Satana traditur. Quomodo? quia scilicet extra Ecclesiam Diabolus est, sicut in Ecclesia Christus.* Cui subleget Anselmus, qui in cap. 5. primæ ad Corinthios, dicit, tradere hominem Satanae, esse per excommunicationem eum de Ecclesia pellere.

F. Probatur ULTIMO ratione. PRIMO, per excommunicationem priuantur homines omni commercio spirituali, quod habent homines Ecclesiam inter se, ut docet Tertullianus in Apologet. cap. 39. igitur non sunt amplius in commercio Ecclesiam. Quid enim est, ciuem aliquem priuari ciuitate, ne priuari omni commercio, quod est inter homines illius ciuitatis? SECUNDO, excommunicatio eum locum habet in Ecclesia, quem pœna mortis habebat in Testamento veteri & quem habet in temporalibus Rebus publicis: at per mortem separatur homines planè à tota Republica. Augustinus
qua

quæst. 39. in Deuter. Hoc, inquit, nunc agit in Ecclesia excommunicatio, quod agebat tunc interfectio. Vbi cōfert quod dicebatur Deuter. 24. *Auferes malum de medio tui, cū eo, quod dicit Apostolus I. Cor. 5. Aufer te malum ex vobis ipsis.* TERTIO, nulla est pœna grauior, quam Ecclesia infligere possit, excommunicatione, vt B. Augustinus docet, libro de correptione & gratia, cap. 15. ergo per excommunicationem eiicitur homo de Ecclesia. Nam grauius est proiici de Ecclesia, quàm quælibet pœna, quæ de manentibus in Ecclesia sumitur. QUARTO, excommunicatio non potest ferri, nisi in contumaces & incorrigibiles, vt B. Augustinus docet libro de vera religione, cap. 6. Et idem etiam omnes Theologi deducunt ex illo Matth. 18. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi velut Ethnicus & Publicanus.* Igitur excommunicatio est eiectio de Ecclesia; si enim excommunicatio esset pœna aliqua infra eiectionem, ferretur etiam quandoque in homicidas, adulteros, & alios facinorosos, licet non contumaces. Adde, quod cū absoluantur excommunicati, dicitur: *Restituo te vnitati Ecclesie, & membrorum participationi.* Quod signū est perspicuum, excommunicatum separatum fuisse ab Ecclesie vnitatem.

At contra obiiciunt, PRIMO, potest homo excommunicatus retinere Baptismum, fidei professionem, & subiectionem Prelatis legitimis, atque aded esse amicus Dei, si nimirum sit iniuste excommunicatus: potest etiam iuste excommunicatus pœnitentiam agere, & habere illa tria antequam absoluaatur; igitur in Ecclesia erit, etiam manens excommunicatus.

RESPONDEO, talem esse in Ecclesia animo, siue desiderio, quod sufficit illi ad salutem, non tamen esse corpore, siue externa cōmunicatione, quæ propriè facit hominem esse de Ecclesia ista visibili, quæ est in terris. Augustinus lib. de vera religione, cap. 6. *Sape etiam sinit diuina prouidentia expelli de congregatione Christiana etiam bonos viros. Quam contumeliam, vel iniuriam suam cū patientissimè pro Ecclesia pace rulerint, neq; illas nouitates, vel schismatis, vel hæresis moliti fuerint, docebunt homines quàm vero affectu, et quantà sinceritate caritatis Deo seruendum sit. Hos coronat in occulto Pater in occulto videns.*

SECUNDO obiiciunt, quia Augustinus libro contra Donatistas, post collationem, cap. 20. dicit: *Neque enim à populo Dei separamus, quos vel degradando, vel excommunicando ad humiliorem penitendo locum redigimus.*

RESPONDEO, suspicor locum esse corruptum, & legendum esse: Neque enim à populo Dei non separamus. Nam statim sequitur: *Et ubi hoc facere, pacis & tranquillitatis Ecclesia grata non permittitur, non tamen id Ecclesiam negligimus, sed toleramus quia nolumus, ut pernamus quò volumus, stantes cautela precepti Dominici, cum soluerimus ante tempus colligere zizania, simul erant & triticum.* Quòd si locus hic non sit corruptus, responderi potest, per populum Dei hoc loco non intelligi iam Ecclesiam militantem, sed absolutè numerum omnium saluandorum; siue sint in Ecclesia, siue esse possint. Non enim per excommunicationem intendunt Pastores separare homines à numero saluandorum, sed potius ea correptione iuuare eorum salutem.

TERTIO, excommunicatio est medicina quædam spiritalis, instituta in utilitatem eorum, qui excommunicati. Vnde Apostolus 2. Thess. ult. ait: *Quòd si quis non obediuit verbo nostro per epistolam, hunc notate, & ne cõmisceaminius illo, ut confundatur, & nolite quasi inimicum existimare, sed corripite, ut fratrem.*

RESPONDEO, excommunicatio etiam si abscindit hominem ab Ecclesia, tamen non aufert potentiam, ut non possit iterum inseri in Ecclesiam is, qui præcisus est, si pœnitentiam agere velit. Idcirco Ecclesia per excommunicationem separat quosdam à suo corpore, sed in utilitatem eorum, qui cupit eos illa confusione humiliari, & humiliatos iterum in suum corpus recipere.

CAPVT VII.

De prædestinatis.

AM VERO, quòd non soli prædestinati, sed etiam reprobis ad Ecclesiam pertinere possint, contra VViclefsum, & Hufum, & Calvinum, probatur primo ex parabolis Domini apertissimis. Comparat